

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om Permanent ekstensivering 2024

August 2024

Vejledning om Permanent ekstensivering 2024

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2024

Foto: Skyfish
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbt.dk
www.lbt.dk

ISBN [0000-0000-0000]

Indhold

1.	Introduktion til Permanent ekstensivering	5
1.1	Formål.....	5
1.2	Hvem kan søge?.....	5
1.3	Vigtige datoer.....	5
1.4	Hjemmeside og nyhedsbreve	5
2.	Hvilke arealer kan du søge Permanent ekstensivering til?	7
2.1	Arealet skal være et landbrugsareal i perioden 2021-2023.....	7
2.2	Mindste areal for tilsagn og marker.....	7
2.3	Hvilke arealer kan du ikke søge Permanent ekstensivering til?	7
2.3.1	Andre tilskudsordninger	7
2.3.2	Arealer med restriktioner eller forbud.....	8
2.3.3	Arealer med andre reguleringer	8
2.3.4	Er der fejl i registreringen af dine arealer?	8
3.	Hvilke krav skal du opfylde på arealet?	10
3.1	Du skal opfylde en række krav i tilsagnsperioden – og efter tilsagnsperioden.....	10
3.2	Arealet skal henligge som ekstensivt græs- eller naturareal.....	10
3.2.1	Du skal huske rydningspligten	10
3.2.2	Må jeg have solceller på arealet?	11
3.3	Forbud mod pesticider	11
3.4	Forbud mod gødskning	11
3.5	Forbud mod omlægning.....	11
3.6	Undtagelse fra forbud om jordbehandling og såning i 2025.....	11
3.7	Forbud mod tilskudsfodring.....	12
3.8	Erosion.....	12
3.9	Arealet skal indgå i klima- eller vandprojekt.....	12
3.9.1	Arealet kan indgå i andre projekter	12
3.10	Vi tinglyser servituten.....	13
3.11	Hvad må jeg gøre på arealet?	13
3.12	Du kan søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i 2024	14
3.13	Information om tilsagnet på erhvervsmæssig hjemmeside	14
4.	Tilskudssatser.....	15
4.1	Hvor stort er mit tilskud?	15
4.2	Du kan se tilskuddets størrelse i det vejledende referencekort 2021-2023.....	16
4.3	Hvornår får du tilskuddet udbetalt?	16
5.	Hvordan søger du?	17
5.1	Hvordan søger du Permanent ekstensivering?	17
5.2	Frist.....	17
5.3	Referencekort 2021-2024	17
5.4	Hvilke afgrødekoder skal jeg bruge?	18
6.	Hvilke ordninger kan jeg kombinere med Permanent ekstensivering?	19
6.1	Hvilke ordninger kan du søge på samme areal?.....	19

7.	Prioritering af ansøgninger.....	20
7.1	Hvordan prioriterer vi mellem ansøgningerne?	20
8.	Kontrol og sanktion.....	22
8.1	Hvad kontrollerer vi?	22
8.2	Hvordan kontrollerer vi?	22
8.2.1	Hvordan kontrollerer vi efter tilsagnsperiodens udløb?	22
8.3	Hvis du ikke opfylder betingelserne i tilsagnsperioden	23
8.3.1	Overtrædelse af forpligtelser	23
8.3.2	Hvordan beregner vi din tilskudsnedsettelse og sanktion?	23
9.	Andre regler, du skal kende.....	26
9.1	Omgåelse af kriterier og forpligtelser	26
9.1.1	Svig med tilskudsmidler	26
9.2	Dispensation	26
9.3	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	27
9.4	Ekspropriation og jordfordeling	28
9.4.1	Ekspropriation	28
9.4.2	Jordfordeling	28
9.4.3	Hvis du vil anmelde ekspropriation som force majeure	28
9.5	Hvad gør jeg, hvis arealet skifter ejer?	28
9.5.1	Indtræden i ansøgning om tilsagn	28
9.6	Omdannelse	29
9.7	Revisionsklausul	29
9.8	Skat af tilskuddet	29
9.9	Særligt om panthavere	30
9.10	Hvis du vil i kontakt med os	30
9.11	Vi indsamler og behandler dine data	30
9.12	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os	31
10.	Retsgrundlag.....	32
10.1	EU-regler	32
10.2	Danske regler	32
	Bilag 1.Sådan søger du tilsagn og udbetaling via ansøgning til Permanent ekstensivering	33
	Bilag 2. Hjemmehørende arter til udsåning.....	38
	Bilag 3: Vægtningfaktorer til brug for sanktionering.....	39

1. Introduktion til Permanent ekstensivering

Velkommen til vejledningen om ordningen Permanent ekstensivering. I dette afsnit kan du få en kort introduktion til Permanent ekstensivering, herunder ordningens formål og vigtige datoer.

1.1 Formål

Ordningen Permanent ekstensivering har til formål at give tilskud til at ekstensivere landbrugsarealer med henblik på at reducere udledningen af drivhusgasser, begrænse kvælstofudvaskningen og forbedre biodiversiteten på arealerne.

1.2 Hvem kan søge?

Du kan søge Permanent ekstensivering, hvis du ejer det areal, som du søger Permanent ekstensivering til. Du skal være ejer af arealet ved tilsagnsperiodens begyndelse, dvs. 1. januar 2025. Det er et krav, at arealet var et landbrugsareal i referenceperioden (2021-2023), som danner grundlag for tilskuddets størrelse. Du kan læse mere om, hvilke arealer du kan søge tilsagn til i kapitel 2.

Både privatpersoner, private selskaber og driftsformer som fx ApS, I/S, A/S, private fonde, offentlige myndigheder (kommuner, styrelser) samt vandforsyningsselskaber og menighedsråd m.v. kan søge tilsagn om Permanent ekstensivering.

Hvis en konsulent søger på dine vegne, skal konsulenten have en fuldmagt til at søge for dig i Tast selv.

1.3 Vigtige datoer

Der er en række vigtige datoer og frister, som du skal kende. Tilsagnsperioden følger kalenderåret 2025. Når du søger tilsagn, søger du samtidig om udbetaling af tilskud.

Dato	Det skal du huske
2. september 2024	Ansøgningsrunden begynder
31. oktober 2024	Ansøgningsrunden slutter
1. januar 2025	Tilsagn om Permanent ekstensivering begynder
December 2025	Udbetaling af tilskud
31. december 2025	Tilsagn om Permanent ekstensivering slutter
1. januar 2026	Periode med krav til at opfylde betingelser i tinglyst servitut for arealet begynder. Krav i servituten gælder permanent, det vil sige også ved ejerskifte.

1.4 Hjemmeside og nyhedsbreve

Du kan læse mere om ordningen på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Hvis der sker ændringer i ordningen, bliver det annonceret på Landbrugsstyrelsens hjemmeside samt i Landbrugsstyrelsens nyhedsbreve.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 1, § 4, stk. 2 og § 7, nr. 1 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

2. Hvilke arealer kan du søge Permanent ekstensivering til?

2.1 Arealet skal være et landbrugsareal i perioden 2021-2023

Du kan kun søge Permanent ekstensivering til arealer, som har været anmeldt i fællesskemaet i mindst et år i perioden 2021-2023.

2.2 Mindste areal for tilsagn og marker

Du kan søge tilsagn om Permanent ekstensivering til samlet mindst 0,3 ha.

De enkelte marker, som du søger tilsagn til, skal hver især være et sammenhængende areal på mindst 0,3 ha.

Det vil sige, at du også kan søge tilsagn til en mark under 0,3 ha, hvis marken er sammenhængende med en anden mark, og markerne tilsammen er mindst 0,3 ha. Du kan læse mere om sammenhængende arealer i [Vejledning om grundbetaling](#)

Der er to tilskudssatser i Permanent ekstensivering, læs mere i kapitel 4. Tilskudssatserne har dog ikke betydning i forhold til om der er tale om et sammenhængende areal. Det vil sige, at du godt kan søge Permanent ekstensivering til et sammenhængende areal på 0,3 ha, der udgøres en mark på 0,2 ha med lav sats og en mark på 0,1 ha med høj sats.

2.3 Hvilke arealer kan du ikke søge Permanent ekstensivering til?

2.3.1 Andre tilskudsordninger

Du kan ikke søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor der pr. 1. januar 2025 er et tilsagn om:

- Økologisk Arealtilskud (tilsagnstype 36 og 37) (se også afsnit 9.6 om omdannelse)
- Fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55, 74, 75 og 76)
- Fastholdelse af naturlige vandstandsforhold (tilsagnstype 77)
- Fastholdelse af lavbundsområder (tilsagnstype 78)
- Etablering af vådområder (tilsagnstype 13)
- Miljøvenlig drift af vådområder (tilsagnstype 16)
- Tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter (Engangskompensation)
- Minivådområder (inkl. omkringliggende arealer)
- Tilsagn om skovrejsning

Du kan heller ikke søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor du i 2025 søger om tilskud fra ordningerne:

- Økologisk arealstøtte
- Biodiversitet & Bæredygtighed
- Varieret planteproduktion
- Miljø- og klimavenligt græs
- Målrettet kvælstofregulering

Endelig kan du heller ikke søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor du har indgået aftale om at medvirke i Miljøstyrelsens eller Naturstyrelsens klima-lavbundsprojekter eller Landbrugsstyrelsens vand- og klimaprojekter, hvor du modtager kompensation i form af "værditabskompensation" under projektet eller efterfølgende engangskompensation. Har du endnu ikke indgået aftale om at medvirke i et sådant projekt, kan du søge Permanent ekstensivering, da det er en betingelse i tilsagn om Permanent ekstensivering, at arealet er forpligtet til at indgå i projektet.

2.3.2 Arealer med restriktioner eller forbud

Du kan ikke søge Permanent ekstensivering til arealer, der er omfattet af en regulering, forbud eller lignende, som betyder, at du hverken må tilføre gødning, pesticider eller omlægge arealet. Du kan heller ikke søge Permanent ekstensivering, hvis der er indgået en frivillig aftale, der betyder, at der er betaling, herunder eksempelvis nedsat forpagtningsafgift, for at dyrke et areal uden pesticider, gødning og omlægning.

Du kan heller ikke søge Permanent ekstensivering til et areal, der er omfattet af to af de nævnte forbud, reguleringer eller lignende. Det vil sige, at du heller ikke kan søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor der fx er forbud eller regulering mod at tilføre gødning og pesticider, men ikke forbud mod omlægning.

Du kan til gengæld søge Permanent ekstensivering til arealer, der kun er omfattet af én af de nævnte forbud, altså fx kun forbud mod gødsning.

Landbrugsstyrelsen anvender kortdata (læs mere i kapitel 2.3.3) som grundlag for at vurdere, om der kan være eksisterende forbud af betydning for satsen, herunder § 3-registreringer. Her bruger Landbrugsstyrelsen et udtræk fra Danmarks Miljøportal fra 1. juli 2024. Hvis du har kendskab til, at et § 3-registreret areal er på vej til at blive af-registreret inden 1. januar 2025, skal du oplyse dette, når du søger tilsagn. Læs mere i kapitel 2.3.4.

2.3.3 Arealer med andre reguleringer

Overordnet set kan du ikke søge Permanent ekstensivering til arealer, der ved tilsagnsperiodens begyndelse er omfattet af restriktionerne i tabel 1. I Internet Markkort (IMK) er der kortlag tilgængelige, som du kan slå til og se, om din mark overlapper med arealer omfattet af regulering, der kan få betydning for satsen. Husk at du skal gøre Landbrugsstyrelsen opmærksom på regulering (jf. kapitel 2.2.), som ikke fremgår af kortene, når du søger. Læs mere om, hvordan du udfylder ansøgningsskemaet i bilag 1.

For de fleste af kortlagene er der opsat en validering, som gør dig opmærksom på, hvis der er overlap mellem kortlaget og den mark, du er ved at indtegne. For kortlaget over byzoner og lignende vil valideringen først blive aktiv i løbet af september (forventet). Du skal derfor være opmærksom på dette kortlag, hvis du søger i løbet af september.

Omfattet af anden regulering (eksempler)	Kortlag i IMK som du kan slå til
<ul style="list-style-type: none"> • Registreret som et § 3-areal jævnfør naturbeskyttelsesloven (arealet må efterfølgende gerne blive § 3-registreret)	"§3 2024 – permanent ekstensivering" (udtræk fra DMP pr. 1. juli 2024) "§3 søer 2024 - permanent ekstensivering" (udtræk fra DMP pr. 1. juli 2024)
<ul style="list-style-type: none"> • Omfattet af fredning med fredningsbestemmelser, der omfatter de ovenfor nævnte forbud	"Fredede arealer med dyrkningsrestriktioner"
<ul style="list-style-type: none"> • Aftale om grundvandsbeskyttelse eller lignende med regulering der omfatter de ovenfor nævnte forbud	"Arealer med pesticidfri og gødningsfri drift 2024"
<ul style="list-style-type: none"> • 3-metersbræmmer	"3-meterbræmmer 2024"
<ul style="list-style-type: none"> • 25-meters beskyttelseszoner omkring vandboringer	"Vandboringer 2024"
<ul style="list-style-type: none"> • GLM-fortidsminder	"GLM fortidsminder 2024"
<ul style="list-style-type: none"> • GLM-søer	"GLM søer 2024"
<ul style="list-style-type: none"> • Arealer med status af eksisterende byzone- eller sommerhusområde, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde jf. kommuneplanens rammedel eller areal i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål	"Arealer udelukket fra permanent ekstensivering 2024 – lokal- og kommuneplanlagt"

Tabel 1: Oversigt over typer af regulering med tilhørende kortlag

2.3.4 Er der fejl i registreringen af dine arealer?

Hvis du mener, at § 3-registreringen er fejlagtig, kan du alligevel søge Permanent ekstensivering til et areal, der i kortmaterialet er omfattet af § 3-registrering.

En tilsvarende mulighed gælder for arealer, der er registreret med status af byzone eller sommerhusområde fremtidigt byzone- eller sommerhusområde jf. kommuneplanens rammedel eller areal i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål.

Det er så en forudsætning for at få tilsagn:

- at du angiver i ansøgningsskemaet, at du har bedt kommunen om at ændre den pågældende registrering, og
- Landbrugsstyrelsen senest 1. februar 2025 har modtaget en erklæring fra kommunen om, at arealet ikke længere er omfattet af den pågældende registrering.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 7, stk. 1, § 8 og § 9 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

3. Hvilke krav skal du opfylde på arealet?

Når du søger Permanent ekstensivering, skal du opfylde en række krav i både den ét-årige tilsagnsperiode og den efterfølgende periode, hvor der er tinglyst en servitut.

3.1 Du skal opfylde en række krav i tilsagnsperioden – og efter tilsagnsperioden

Når du får tilsagn om Permanent ekstensivering, skal du opfylde en række krav (fx forbud mod gødskning og brug af pesticider) i den ét-årige tilsagnsperiode fra 1. januar – 31. december 2025. Du skal være opmærksom på, at disse krav også bliver tinglyst på arealet. Denne servitut gælder efterfølgende permanent på arealet. Du kan læse mere om tinglysning i kapitel 3.10. I de kommende kapitler kan du læse om de krav, som tilsagnsarealet bliver omfattet af.

3.2 Arealet skal henligge som ekstensivt græs- eller naturareal

Arealet skal, uanset hvad der tidligere har været på arealet, henligge som et ekstensivt græs- eller naturareal i både tilsagnsperioden og den efterfølgende periode. Der stilles ikke krav til, at større eller mindre dele af arealet skal være plantedækket. Plantedækket kan godt bestå af opspirede spildfrø og naturligt forekommende planter. Du kan også tilså arealet med hjemmehørende arter, hvis arealet forinden har været i omdrift, og arealet har en lav naturværdi, læs mere i kapitel 3.6.

Hvis du har græssende dyr på arealerne, skal du sikre at overgræsning undgås, og plantedækket opretholdes. Det vil sige, at vegetationen skal dække mere 1/3 af overfladen i forhold til sort jord.

Du må gerne bruge arealet som et græsareal, fx må du gerne tage slæt på arealet eller lade det afgræsse, læs mere i kapitel 3.11. Du må også gerne anvende arealet til rørskeer eller lignende.

Du må ikke anvende arealet til at dyrke afgrøder. Det betyder, at du ikke må anvende arealet til dyrkning eller produktion af bl.a.:

- frø
- energiafgrøder
- prydvækster
- pyntegrønt
- juletræer
- skovproduktion

Hvis du også ønsker at søge grundbetaling på arealet, skal du være opmærksom på, at du også opfylder betingelserne for grundbetalingsordningen, herunder aktivitetskravet. Du skal være særlig opmærksom i forhold til arealer med energiafgrøder/lavskov, da du ikke må anvende disse arealer til produktion. Læs mere om krav til grundbetaling for arealer med energiafgrøder/lavskov i [Grundbetaling og tilskudsberettigede arealer \(lbst.dk\)](#)

3.2.1 Du skal huske rydningspligten

Du skal også være opmærksom på, at du i udgangspunktet også skal opfylde betingelserne på arealet i forhold til rydningspligten. Rydningspligten betyder, at du skal vedligeholde dine landbrugsjorder, så opvækst af træer og buske ikke bliver mere end fem år gamle, da tilgroning kan true lysåbne arealers indhold af planter og dyr. Det

gælder dog ikke på arealer, der tidligere var dyrket med energiafgrøder, da du ikke må have produktion på arealer med energiafgrøder/lavskov.

[Læs om rydningspligt](#)

Hvis du ønsker at lade arealet gro til med buske og træer mhp at etablere et naturområde eller skov, skal du anmelde arealet hos kommunen, og dermed kan du undlade at opfylde rydningspligten på arealet.

[Etablering af anden natur](#)

[Etablering af skov](#)

3.2.2 Må jeg have solceller på arealet?

Der må ikke være solceller på arealet ved tilsagnsperiodens start den 1. januar 2025. Det er dog muligt efterfølgende at opstille solceller på arealet, hvis dette godkendes jf. gældende regler om dette.

3.3 Forbud mod pesticider

Du må ikke bruge pesticider på arealer, hvor du har et tilsagn om Permanent ekstensivering. Forbuddet gælder også pesticider, der er godkendt til økologisk jordbrugsproduktion.

Du kan i særlige tilfælde opnå en dispensation, hvis du f.eks. skal bekæmpe kæmpebjørneklo samt giftige eller aggressive ukrudtsarter, læs mere i kapitel 9.2. Du skal være opmærksom på, at du evt. også skal søge dispensation hos fx kommunen.

3.4 Forbud mod gødskning

Du må ikke bruge gødning på arealer, hvor du har et tilsagn om Permanent ekstensivering. Forbuddet gælder både kunstgødning, husdyrgødning som gylle og dybstrøelse samt andre gødningstyper som fx grøngødning. Forbuddet gælder dog ikke den gødning, der efterlades af græssende husdyr.

Du må heller ikke tilføre jordforbedringsmidler herunder bla. kalk eller præparater, der anvendes i biodynamisk jordbrug.

3.5 Forbud mod omlægning

Du må som udgangspunkt ikke omlægge arealer, hvor du har et tilsagn om Permanent ekstensivering. Det betyder, at du ikke må jordbehandle arealet, dvs. du må ikke pløje, harve eller fræse arealet. Du må i udgangspunktet heller ikke tilså eller tilplante arealet i tilsagnsperioden (se dog kapitel 3.6).

Nygravning af grøfter eller etablering af dræn er også omfattet af forbuddet. Du må dog gerne vedligeholde eksisterende dræn, forudsat at det ikke kræver jordbearbejdning. Jordbearbejdning vil kræve dispensation, læs mere i kapitel 9.2.

3.6 Undtagelse fra forbud om jordbehandling og såning i 2025

På arealer med en HNV (Høj Natur Værdi) under 5 er der dog en undtagelse fra forbud mod jordbehandling og såning, hvis formålet er at fremme biodiversiteten på markerne. Undtagelsen gælder kun i 2025. Jordbearbejdningen og udsåningen kræver ikke forudgående dispensation fra Landbrugsstyrelsen. Hvis du også vil søge grundbetaling til arealet, skal udsåningen ske senest 30. april.

Du kan i løbet af tilsagnsperioden dvs. 2025 lave den nødvendige jordbehandling og udså en blanding af hjemmehørende plantearter. Udsåningen kan ske med en indkøbt blomsterblanding af hjemmehørende arter, eller en blanding af frø, du har indsamlet fra nærliggende naturarealer. I vejledningens bilag 2 er angivet en liste over hjemmehørende arter. Listen er udarbejdet af Århus Universitet.

Bemærk, at mulighederne for jordbearbejdning og tilsåning med hjemmehørende arter for arealer med tilsagn om Permanent ekstensivering ikke gælder på arealer med en HNV-værdi på 5 eller derover. Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra kravet om, at der ikke må jordbearbejdes og udsås på arealer med en HNV-værdi på 5 eller

derover. Du kan se et kort over HNV-værdien for et areal i Landbrugsstyrelsens Internet Markkort (IMK) eller på [Landbrugsstyrelsens MiljøGIS](#). Du skal anvende kortet for 2024.

3.7 Forbud mod tilskudsfordring

Du må gerne lade dine eller andres husdyr græsse på arealer, hvor der er et tilsagn om Permanent ekstensivering. Du må dog ikke tilskudsfordre de husdyr, der går på arealer med tilsagn om Permanent ekstensivering. Der er dog en undtagelse ift. kalve under 6 måneder, som må fodres i kalveskjul. Du må også gerne give husdyrene halm til strøelse samt mineraler fx i form af slikkesten. Dyrene må gerne være på stald om natten.

Bemærk, at forbuddet mod tilskudsfordring også omfatter tilskudsfordring af vildt, f.eks. rådyr og fasaner.

I særlige tilfælde kan der gives dispensation fra forbud om tilskudsfordring. Vi kan eksempelvis dispensere fra forbuddet mod tilskudsfordring for dyr, der græsser ude hele året, og hvis arealet i en periode i vinterhalvåret er snedækket, læs om dispensation i kapitel 9.2. Vi giver ikke tilladelse til tilskudsfordring alene, fordi der er udsat for mange dyr på arealet. Du kan også læse om forbud mod overgræsning i kapitel 3.2.

3.8 Erosion

De aktiviteter, der udføres på arealerne, herunder nær vandløb og søer på stejle bakker mm, må ikke medføre jorderosion på arealerne. Der er dog en undtagelse vedr. naturlig erosion, der følger af græssende dyr, så længe der ikke er tale om overgræsning. Du kan læse alle bestemmelser i [Vejledning om tilskud til kvælstofvådområde- og lavbundsprojekter](#).

3.9 Arealet skal indgå i klima- eller vandprojekt.

Du er som ejer forpligtiget til at lade arealet indgå i et af følgende projekter, som en offentlig myndighed på et senere tidspunkt sætter i gang:

- etablering af kvælstofvådområde*
- etablering af fosforvådområde*
- etablering af naturlige vandstandsforhold*
- etablering af lavbundsområde*
- etablering af fysiske vandløbsindsatser på landbrugsjorder*
- kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering**
- nationale klima-lavbundsprojekter

* Under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

** Under Den Europæiske Hav, Fiskeri og Akvakulturfond (EHFAF)

Du er forpligtiget til at indgå i et af de nævnte projekter, selvom du ikke får yderligere kompensation ved at indgå i projektet. I forbindelse med at projektet gennemføres, vil den tinglyste servitut fra permanent ekstensivering blive erstattet af en servitut, som gælder for hele projektarealet.

3.9.1 Arealet kan indgå i andre projekter

Arealer, der er omfattet af Permanent ekstensivering, kan i visse tilfælde indgå i andre typer projekter, fx andre typer projekter om vandløbsrestaurering, skovrejsning naturgenopretning (fx paddeskrab) mm. Det vil være frivilligt at indgå i sådanne projekter, og det er altså ikke noget, som du vil være forpligtet til.

Det er en betingelse, at projektet er godkendt af en offentlig myndighed, fx kommune, Miljøstyrelsen eller Naturstyrelsen. Indsatser til fremme af biodiversitet kan gennemføres uden forudgående tilladelse fra Landbrugsstyrelsen, forudsat at den er godkendt eller iværksat af kommunen eller Naturstyrelsen. Hvis ikke indsatsen er godkendt af den relevante miljømyndighed, kan du sende en ansøgning til Landbrugsstyrelsen. Herefter laver vi en vurdering af, om vi kan tillade projektet. Der er en forudsætning for tilladelse, at projektet ikke strider mod formålet med den permanente ekstensivering, dvs at fremme miljø, klima og biodiversitet.

Etablering af træer eller skov på arealer med Permanent ekstensivering kan ske, hvis det godkendes af de relevante myndigheder, herunder kommunen ift. at arealer udgår som landbrugsarealer og Landbrugsstyrelsen, idet det skal være i overensstemmelse med formålene med ordningen om at fremme klima, miljø og biodiversitet. Der må ikke være en produktion på arealerne, dvs. det skal svare til "urørt skov". Derfor stiller vi også krav til, hvilke arter af træer, du må anvende. Du kan således kun plante de hjemmehørende arter af løvtræer, der fremgår af bilag 1 i:

[Bekendtgørelse om biodiversitetskov](#)

Det ventes ikke at være muligt at kombinere Permanent ekstensivering med ordningen Privat skovrejsning, da det er en projekttilskudsordning, hvor formålet er skovproduktion.

3.10 Vi tinglyser servitutten

Når du søger om tilsagn om Permanent ekstensivering, accepterer du samtidig, at der bliver tinglyst en servitut på arealet med bl.a. de bestemmelser, der fremgår af kapitel 3.1 – 3.9. Disse restriktioner skal også opfyldes efter udløb af tilsagnsperioden, med mindre Landbrugsstyrelsen dispenserer fra disse bestemmelser. Bemærk at det også kan kræve dispensation fra anden relevant myndighed.

Det er Landbrugsstyrelsen, der tinglyser servitutten. Det er også Landbrugsstyrelsen, der betaler for udgifterne til tinglysning. Du skal huske at underskrive servitutten senest 4 uger, efter at vi har oprettet servitutten.

Hvis du har overdraget arealet til anden side, før du har underskrevet servitutten, så er du som tilsagnshaver forpligtiget til at sørge for, at den nye ejer underskriver servitutten. Tilskuddet udbetales til den bedrift, der har søgt tilsagn og udbetaling af tilskud.

3.11 Hvad må jeg gøre på arealet?

Der er ikke krav om, at du skal drive et areal med tilsagn om Permanent ekstensivering på en bestemt måde, men du skal overholde kravene, der er beskrevet i dette kapitel.

Du må gerne slå græsset eller tage et slæt på arealet. Du må også gerne lade arealet afgræsse.

Hvis du vil fremme arealets naturværdi dvs. øge biodiversiteten, kan det anbefales, at arealet enten afgræsses, eller du tager et årligt slæt på arealet, hvor plantematerialet også fjernes fra arealet.

Af hensyn til ynglende vildt og fugle anbefaler vi, at du ikke tager et slæt i perioden 1. maj – 20. juni.

Hvis du vil fremme blomstrende urter, kan det anbefales, at et eventuelt slæt tages i perioden mellem 1. oktober og 15. april.

Du må i udgangspunktet ikke tilskudsfodre dyrene, læs også kapitel 3.7. Dyrene må gerne gå på arealet hele året, hvis reglerne om god dyrevelfærd er opfyldt. Det vil i mange tilfælde forudsætte, at der er adgang til læ og tørt leje, læs også kapitel 3,7 om strø halm på arealet. Hvis du har græssende dyr på arealerne skal du samtidig være opmærksom på, at arealet ikke overgræsses, og plantedækket opretholdes. Læs også kapitel 3.2.

Du behøver ikke at søge dispensation hos Landbrugsstyrelsen, hvis du ønsker at etablere et vandhul eller pad-deskrab på arealet. Du skal dog være opmærksom på, at du skal søge tilladelse hos kommunen i henhold til planloven.

Derudover kan du i 2025 udså frø af hjemmehørende plantearter. Læs også kapitel 3.6.

Hvis du ønsker at udføre andre tiltag på arealerne, der kræver jordbehandling, kan du ansøge om dispensation hos Landbrugsstyrelsen.

3.12 Du kan søge Permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i 2024

Hvis du har haft efterafgrøder på et areal, skal du i udgangspunktet have en vårsået afgrøde på arealet året efter. Du er dog undtaget fra dette krav, hvis du har søgt Permanent ekstensivering. Det vil sige, at du godt kan søge tilsagn om Permanent ekstensivering til arealer, hvor der var efterafgrøder i efteråret 2024 og samtidig opfylde betingelserne jf.

[Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget](#)

3.13 Information om tilsagnet på erhvervmæssig hjemmeside

Hvis du har en erhvervmæssig hjemmeside, der vedrører din bedrift, skal du på denne hjemmeside informere offentligheden om, at du modtager tilskud under Landdistriktsprogrammet. En erhvervmæssig hjemmeside er en hjemmeside, der har et kommercielt formål og en sammenhæng med tilskuddet som f.eks. salg af afgrøder, kød eller æg fra egen bedrift, reklame for gårdbutik eller pluk selv-frugt i tilknytning til din bedrift.

Hvis du har en erhvervmæssig hjemmeside, skal du oplyse webadressen i din ansøgning om direkte støtte -Fællesskemaet på siden "Udbetaling af tilskud" i rubrikken "Erhvervmæssige hjemmesider"

På din erhvervmæssige hjemmeside skal du indsætte følgende:

- En kort beskrivelse af formålet med Permanent ekstensivering og resultatet af tilskuddet
- EU's logo
- Teksten: »Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne«

Informationen skal ligge på hjemmesiden i hele tilsagnsperioden, dvs. i hele 2025 eller indtil hjemmesiden nedlægges. For at overholde kravet om at beskrive formålet og resultatet af ordningen på din erhvervmæssige hjemmeside kan du f.eks. skrive:

"Bedriften har modtaget EU-medfinansieret tilskud til Permanent ekstensivering til landbrugsarealer med henblik på at reducere udledningen af drivhusgasser, begrænse kvælstofudvaskning og fremme biodiversitet."

Du finder en skabelon til EU-logo, som du kan sætte ind på din hjemmeside:

[Skabelon til logo.](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 10, § 11, § 12, stk. 2, 3, 4 og 5, § 13 og § 14 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)
- § 4, stk. 2 i bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2024/2025 (plantedækkebekendtgørelsen)

4. Tilskudssatser

Her kan du læse om tilskuddets størrelse og hvordan vi beregner tilskudssatser. Tilskuddet udbetales som et engangsbeløb.

4.1 Hvor stort er mit tilskud?

Tilskuddet, som du får udbetalt, afhænger af, hvordan du anvendte dine marker i referenceperioden 2021-2023. Når vi fastsætter tilskuddets størrelse, tager vi udgangspunkt i, hvilke afgrødekoder, som du anmeldte arealet med i fællesskemaerne for perioden 2021-2023. Vi forudsætter, at arealerne var anmeldt korrekt. Vi udbetaler hele tilskuddet som et engangsbeløb.

Hvis din mark var anmeldt i Fællesskemaet med en afgrødekode for omdrift (jf. bilag 1 til bekendtgørelsen) i mindst ét år i referenceperioden 2021-2023, vil du som udgangspunkt få udbetalt 82.500 kr./ha som engangsbeløb (tilsagnstype 84).

Hvis din mark ikke har været anmeldt nogen af årene 2021-2023 med en afgrødekode for omdrift, men et eller flere af årene i referenceperioden var anmeldt med en afgrødekode for permanent græs eller plejetilsagn med græs (jf. bilag 2 til bekendtgørelsen), får du som udgangspunkt udbetalt 35.500 kr./ha som engangsbeløb (tilsagnstype 83).

Et areal får status som permanent græs, når arealet har været udlagt med græs i fem år eller mere. Det gælder også, hvis arealet har været jordbearbejdet og genetableret med nyt græs. Du kan læse mere om permanent græs i

[Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Eksempler på beregning af sats for græsarealer

Eksempel 1: Hvis din mark var anmeldt med en afgrødekode for permanent græs fx afgrødekode 252 (Permanent græs, normalt udbytte) i 2021 og 2022, men vårbyg i 2023, så vil du få udbetalt 82.500 kr./ha.

Eksempel 2: Hvis din mark var anmeldt med afgrødekode for omdriftsgræs fx afgrødekode 263 (Græs uden kløvergræs, omdrift) i 2021 (som år 5 med græs) og er anmeldt som permanent græs fx afgrødekode 252 (Permanent græs, normalt udbytte) i 2022 og 2023 (dvs. år 6 og 7 med græs), så vil du også få udbetalt 82.500 kr./ha.

Du kan se hvilke afgrødekoder, der giver henholdsvis høj eller lav sats i bilag 1 og 2 i

Bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (link kommer, når bekendtgørelsen er udstedt).

Du skal dog være opmærksom på, at satserne er med forbehold for betydningen af fx anden eksisterende regulering på arealet jf. kapitel 2.

Hvis der er fejl i de afgrødekoder, der er registreret i fællesskemaet for de pågældende år, så kan du sende dokumentation for den korrekte arealanvendelse til Landbrugsstyrelsen. Du kan dokumentere arealanvendelsen ved at indsende luftfotos eller georefererede billeder fra marken. Du sender dokumentationen til arealtilskud@lbst.dk.

Vi skal have modtaget denne dokumentation senest ved ansøgningsfristen den 31. oktober 2024.

4.2 Du kan se tilskuddets størrelse i det vejledende referencekort 2021-2023

Når du søger Permanent ekstensivering, kan du i det vejledende referencekort se tilskuddets størrelse, dvs. om du som udgangspunkt kan forvente at få udbetalt 82.500 eller 35.500 kr./ha – eller om du ikke kan søge Permanent ekstensivering til din mark.

Du kan læse mere om det vejledende referencekortet i kapitel 5.3.

4.3 Hvornår får du tilskuddet udbetalt?

Vi forventer at du får tilskuddet udbetalt i december 2025. Tilskuddet udbetales som et éngangsbeløb.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 19 og 20 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

5. Hvordan søger du?

Du skal søge Permanent ekstensivering i et særligt ansøgningskema, som du finder i Tast selv. Du skal også indtegne dine marker.

5.1 Hvordan søger du Permanent ekstensivering?

Hvis du vil søge Permanent ekstensivering, skal du udfylde og indsende skemaet "Permanent ekstensivering", som du kan finde i Landbrugsstyrelsens

[Tast selv](#)

Du skal også indtegne de marker, som du søger Permanent ekstensivering til. Du indtegner markerne i Internet Markkort (IMK). Du skal indtegne markerne, så de har nøjagtig den størrelse og beliggenhed, som du vil søge Permanent ekstensivering til. Arealer, som du ikke indtegner, får du ikke Permanent ekstensivering til.

Du kan læse i bilag 1, hvordan du indtegner dine marker samt udfylder og indsender skemaet "Permanent ekstensivering."

5.2 Frist

Din ansøgning om Permanent ekstensivering skal være Landbrugsstyrelsen i hænde senest kl. 23.59.59 den 31. oktober 2024. Ansøgningen skal være indsendt i Tast selv.

5.3 Referencekort 2021-2024

Vi har lavet et referencekort ('Referencekort PE 2021-2023'), som du kan finde i Internet Markkort (IMK) under kortgruppen 'Vandprojekter samt Landbrugsstyrelsens MiljøGIS. Referencekortet er vejledende, da det dels er med forbehold for, at det er de indberettede afgrødekoder, vi tager udgangspunkt i, dels tager kortet ikke højde for al regulering med betydning for satsen. I kortet er der taget højde for følgende regulering:

- § 3 (pr. 1. juli 2024)
- 3 metersbræmmer
- 25 meter beskyttelseszoner
- Forbud om gødsugning og sprøjtning ifm. grundvandsbeskyttelse, som vi har kendskab til

Når du ansøger, vil der være valideringer, der aktiveres, hvis du indtegner et areal, hvor der fx er overlap til § 3 eller noget af den anden regulering, vi har kendskab til og er kortlagsunderstøttet.

Du skal være opmærksom på, at du ikke kan få tilskud, hvis eksempelvis der er indgået aftale med fx kommunen om, at arealet ikke må gødes og sprøjtes, og vi ikke har kendskab til aftalen. Hvis du mener, at der er fejl i kortet, skal du skrive en bemærkning, når du søger tilsagn.

Referencekortet er udarbejdet på baggrund af de afgrødekoder, der er oplyst i bekendtgørelsens bilag 1 og 2. Arealerne er kategoriseret som hhv. "omdrift" og "permanent græs". Sidstnævnte gruppe omfatter også nogle af miljøtilsagnsafgrødekoderne, herunder fx 247, 254 og 318. Afgrødekodelisterne i bekendtgørelsens bilag 1 og 2 indeholder ikke alle afgrødekoder, da flere afgrødekoder er sorteret fra, hvis de er vurderet ikke at være tilskudsberettigede. Disse afgrøder fremgår derfor ikke som tilskudsberettigede af referencekortet. Hvis der i kortet er fundet overlap mellem fx en afgrødekode kategoriseret som omdrift og et § 3-areal, har arealet fået mærkatet "Ikke tilskudsberettiget" (dvs. 0 kr.).

5.4 Hvilke afgrødekoder skal jeg bruge?

Når du anmelder din mark i Fællesskema 2025 samt i efterfølgende år, skal du bruge af en af afgrødekoderne i tabel 2, der passer til afgrøden på marken.

Afgrødekode	Navn på afgrødekode
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0N), om-drift
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N) Per-manent græs
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugs-areal

Tabel 2: Oversigt over afgrødekoder, der kan bruges på arealer med Permanent ekstensivering

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 4 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

6. Hvilke ordninger kan jeg kombinere med Permanent ekstensivering?

Du kan søge tilskud fra enkelte andre ordninger på arealer med Permanent ekstensivering.

6.1 Hvilke ordninger kan du søge på samme areal?

Hvis du har søgt Permanent ekstensivering til et areal, kan du også søge følgende ordninger på samme areal:

- [Grundbetaling](#)
- [Ø-støtte](#)
- [Rydning og forberedelse til afgræsning](#)
- [Pleje af græs- og naturarealer](#)

Hvis du søger de andre ordninger på arealet, skal du naturligvis opfylde betingelser for både Permanent ekstensivering og fx grundbetaling, hvor du bl.a. skal opfylde aktivitetskravet, eller Pleje af græs- og naturarealer, hvor du skal pleje arealet med enten slæt eller afgræsning.

Du kan søge Permanent ekstensivering til et areal, hvor du i forvejen har et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer. Du skal dog være opmærksom på, at du ikke kan søge Permanent ekstensivering til fx § 3-arealer eller visse fredede arealer.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 8 og 9 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

7. Prioritering af ansøgninger

Hvis der bliver ansøgt tilskud til et større beløb, end der er penge til, prioriterer vi mellem ansøgninger.

7.1 Hvordan prioriterer vi mellem ansøgningerne?

Hvis der blev søgt til et større beløb, end der er afsat midler til, prioriterer vi mellem de indkomne ansøgninger for at opnå den størst mulige effekt af midlerne.

Vi prioriterer mellem ansøgningerne i følgende rækkefølge:

- 1) Ansøgninger, der omfatter kulstofrige lavbundsarealer
[Se arealer i Kulstof22-kortet](#)
- 2) Ansøgninger fra private ansøgere, herunder fonde.
- 3) Ansøgninger fra offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber.

Hvis der ikke er midler til alle ansøgere inden for hver af prioriteringsklasserne 1-3, prioriterer vi ansøgningerne efter den højeste klima- og kvælstofeffekt. Klima- og kvælstofeffekten beregner Landbrugsstyrelsen ud fra dels arealets størrelse, og dels om arealet er et areal i omdrift eller permanent græs. Generelt prioriterer vi arealer i omdrift højere, da vi her får den højeste effekt i forhold til klima og kvælstof-reduktion, når disse arealer ekstensiveres.

Vi beregner klima- og kvælstofeffekten ud fra dels den afgrødekode, der bruges i forbindelse med beregning af satsen og en faktor for henholdsvis klima- og kvælstofeffekten:

Udtagning til permanent ekstensivering.	Klimaeffekt, tons CO ₂ ækvivalenter, pr. år pr. ha	Kvælstofeffekt, kg N pr. ha pr. år til kyst
Arealanvendelse svarende til afgrødekode i bilag 1	1,8	13
Arealanvendelse svarende til afgrødekode i bilag 2	0,6	3,7

Eksempel på beregning af klima- og kvælstofeffekt

En mark på 1 ha, der har været anmeldt med hhv. vårbyg og vinterhvede i referencerperioden, har en beregnet klimaeffekt på 1,8 og kvælstofeffekt på 13.

En mark på 2,5 ha, der har været anmeldt som permanent græs i referencerperioden, har en beregnet klimaeffekt på 1,5 ha og kvælstofeffekt på 9,3 ha.

Marken på 1 ha prioriteres altså højere, pga. at den samlet har højere klima- og kvælstofeffekt.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 6 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

8. Kontrol og sanktion

I dette kapitel kan du læse om, hvordan vi kontrollerer din ansøgning og dine arealer i den 1-årige tilsagnsperiode, dvs. år 2025. Derudover beskriver vi, hvordan vi sanktionerer, hvis du overtræder forpligtigelser i løbet af tilsagnsperiode. Endelig beskriver vi, hvordan vi kontrollerer om betingelserne i servituten overholdes i den efterfølgende periode.

8.1 Hvad kontrollerer vi?

Når du søger om tilskud, kontrollerer vi din ansøgning administrativt. Vi kontrollerer blandt andet, om du opfylder betingelserne for tilskud på baggrund af dit indsendte skema om tilsagn og udbetaling, din indtegning i IMK og markblokregisteret. Vi benytter årligt satellitbaseret kontrol til at kontrollere de faktiske forhold på arealet, herunder at arealerne ikke er blevet jordbehandlet. Vi kan desuden komme på uanmeldte fysiske besøg for at kontrollere betingelser, som vi ikke kan kontrollere med satellitdata.

8.2 Hvordan kontrollerer vi?

Landbrugsstyrelsens kontrol skal sikre, at reglerne for udbetaling af tilskud og restriktioner beskrevet i servituten bliver overholdt.

Vi kontrollerer ansøgningerne på flere forskellige måder:

- **Administrativ kontrol.** Vi undersøger, om du opfylder betingelserne for at få tilskud ud fra de oplysninger, du har indberettet via Tast-selv, herunder om flere ansøgere søger om tilskud for det samme areal.
- **Satellitbaseret kontrol.** Vi kan bruge satellitdata til at kontrollere de betingelser på markerne, som kan kontrolleres med denne metode. Hvis kontrollen viser, at betingelserne ikke er opfyldt, kan du i mange tilfælde bringe forholdene i orden og undgå en nedsættelse af tilskuddet ved at sende georefererede billeder ind med Landbrugsstyrelsens app, som viser, at du overholder betingelserne. Du kan også efter en satellitbaseret kontrol rette i din ansøgning i Tast-selv, så du ikke længere søger om tilskud for en mark, som ikke er tilskudsberettiget. På vores hjemmeside kan du læse mere om [satellitbaseret kontrol](#)
- **Kontrolbesøg på bedriften.** Vi kommer på kontrolbesøg på en del af bedrifterne, hvis der er betingelser, som ikke kan kontrolleres med satellitdata eller georefererede billeder. Vi varsler som udgangspunkt ikke kontrolbesøg. Det skyldes, at kontrolbesøg kun varsles, hvis varslingen ikke forstyrrer kontrollens formål og effektivitet. Når vi i sjældne tilfælde varsler kontrollen, udfører vi kontrollen inden for 14 dage efter varslingen. Du har pligt til at yde den nødvendige bistand i forbindelse med kontrol af oplysningerne i fællesskemaet, Du skal give adgang til bedriftens arealer samt vise dyrkningsplaner, markplaner, gødningsplaner, nødvendige bilag, registreringer og regnskabsmateriale, forretningsmateriale m.v.

Hvis vi har konstateret, at der er regler, som ikke er overholdt, sender vi en skriftlig høring via Tast-selv. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Vores kommentarer til dine bemærkninger vil fremgå af den skriftlige afgørelse.

8.2.1 Hvordan kontrollerer vi efter tilsagnsperiodens udløb?

Tilsagnet om permanent ekstensivering udløber 31. december 2025, og derefter gælder en tinglyst servitut på arealet, læs mere i kapitel 3.10. Efter den 31. december 2025 kontrollerer vi løbende betingelserne i servituttemed monitorering af det tinglyste areal ved hjælp af satellitter. Hvis vi herigennem eller på anden vis konstaterer,

at du ikke overholder betingelserne i servitutten, kan vi meddele de forbud eller påbud, der er nødvendige for overholdelse af servitutten. Overtrædelser, der sker efter tilsagnsperiodens udløb, har ikke betydning for tilskuddet, men du er forpligtiget til at genoprette tilstanden på arealet.

8.3 Hvis du ikke opfylder betingelserne i tilsagnsperioden

Hvis vi ved kontrollen konstaterer, at du har overtrådt betingelserne, afhænger konsekvensen først og fremmest af, hvilken betingelse der er overtrådt. Vi vurderer din sag afhængig af, om det er en overtrædelse af:

- kriterier for tilskudsberettigelse,
- forpligtelser

Kriterier for tilskudsberettigelse er grundlæggende betingelser, der giver adgang til ordningen, eller som skal overholdes i hele tilsagnsperioden. Ved overtrædelse af disse betingelser beregner vi ikke sanktion, men arealet udgår af dit tilsagn, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Ved *forpligtelser* forstås de betingelser, der kompenseres for i ordningen.

Ved overtrædelse af forpligtelser beregner vi en tilskudsnedsettelse, dvs. tilskuddet for arealet bortfalder helt eller delvist. Derudover beregner vi for større overtrædelser også en sanktion. I bilag 3 kan du se en vejledende oversigt over, hvordan vi tilskudsnedsetter de enkelte overtrædelser. Tilskudsnedsettelsen afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag. Har vi fundet en overtrædelse, vil du modtage et afgørelsesbrev, hvor vi nedsetter tilskuddet, fordi betingelserne ikke er overholdt. Du kan klage over afgørelsen, og du kan læse mere om, hvordan du klager i kapitel 9.12. På de næste sider kan du læse mere om konsekvensen ved at overtræde forpligtelser.

8.3.1 Overtrædelse af forpligtelser

Ved overtrædelse af forpligtelser bliver overtrædelsen vurderet i forhold til:¹

- alvor – hvor alvorlig er overtrædelsen i forhold til ordningens formål?
- omfang – hvilken virkning har overtrædelsen på ordningen som helhed?
- varighed – hvor længe vil arealet være påvirket af overtrædelsen?

Vi laver en samlet vurdering af alvor, omfang og varighed for hver type af overtrædelser og fastsætter vi vægtningsfaktorerne på denne baggrund. I bilag 3 kan du se de vejledende vægtningsfaktorer for hver type af overtrædelser. Læs mere om vægtningsfaktorer i kapitel 8.3.2.

8.3.2 Hvordan beregner vi din tilskudsnedsettelse og sanktion?

I de følgende kapitler beskriver vi, hvordan vi beregner din tilskudsnedsettelse og sanktion. Sanktionen beregnes kun for overtrædelser af typen forpligtelser.

Vi beregner ud fra to forhold:

- Vægtningsfaktorerne - 1, 10, 25, 50 eller 100 procent. Vægtningsfaktorerne er opgjort ud fra overtrædelsens alvor, omfang og varighed.
- Sanktionsfaktoren – en faktor, som ganges med overtrædelsen. Arealmæssigt store overtrædelser giver forholdsmæssigt større sanktioner.

Vægtnings- og sanktionsfaktorerne - betyder, at tilskudsnedsettelsen og sanktionen er tilpasset efter, hvor alvorlig overtrædelsen er og hvor stort et areal, som overtrædelsen har berørt. Ved fastsættelse af vægtningsfaktorerne tager vi udgangspunkt i, hvor alvorlig overtrædelsen er i forhold til ordningens formål. Sanktionsfaktorerne er udformet sådan, at vi ved små overtrædelser ikke giver dig en sanktion, men – i alvorlige tilfælde - nedsetter din udbetaling med et større beløb end det beløb, du egentlig skulle have udbetalt for det areal, hvor der er konstateret en overtrædelse.

Vurderingen af en overtrædelse vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde. Det betyder, at vægtningsfaktoren i nogle sager kan være højere eller lavere end det, der fremgår af oversigten i bilag 3.

---

¹ Jf. artikel 35, stk. 2 og 3, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

Beregningen af tilskudsnedsettelse og sanktionen sker i trin og på tilskudskategoriniveau, dvs. for hver af tilskudssatserne.

1. Beregning af tilskudsnedsettelse

Vi vurderer overtrædelserne på markerne og beregner en samlet overtrædelsesprocent. Denne beregning sker ved at gange det areal, hvor der er fundet en overtrædelse, med den tilhørende vægtningsfaktor (dvs. enten 1, 10, 25, 50 eller 100 procent). Herefter lægges de vægtede overtrådte arealer sammen. Overtrædelsesprocenten beregnes som det samlede vægtede overtrådte areal i procent af det samlede fastslåede areal inden for tilskudskategorien:

$$\text{Overtrædelsesprocent} = \frac{\text{Samlet overtrådt areal i tilskudskategori} \times \text{vægtningsfaktor}}{\text{Samlet godkendt ansøgt areal (indenfor tilskudskategorien)}}$$

En overtrædelse på bedriftsniveau anses som en overtrædelse på det samlede areal inden for en tilskudskategori.

2. Beregning af sanktionen

Overtrædelsesprocenten ganger vi med en faktor fra sanktionstrappen. Sanktionstrappen bruges for at beregne en proportional stigning af sanktionen, så sanktionen bliver større ved store overtrædelser.

	Overtrædelsesprocent	Sanktion
Trin 1	0 <overtrædelsesprocent ≤ 10 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Ingen sanktion
Trin 2	10 pct. <overtrædelsesprocent ≤ 25 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Herudover en sanktion på 0,2 x det overtrådte areal
Trin 3	25 pct. <overtrædelsesprocent ≤ 100 pct.	Det tilskudsberettigede areal nedsættes. Herudover en sanktion 0,3 x det overtrådte areal

Vi finder sanktionen ved denne beregning:

$$\text{Sanktion} = \text{Overtrædelsesprocent} \times \text{sanktionsfaktor}$$

3. Beregning af samlet tilskudsnedsettelse og sanktion

Tilskudsnedsettelsen og sanktionen udgør tilsammen det beløb, som vil blive krævet tilbagebetalt, hvis tilskuddet allerede er udbetalt.

Eksempel på beregning.

En landbruger har fået et tilsagn om tilskud på 20 ha under en tilskudskategori under ordning Permanent ekstensivering.

Overtrædelse 1: Ved kontrollen af arealet viser det sig, at 5 ha er inddraget som omdriftsareal (dvs. jordbearbejdet og tilsået). Dette er en

overtrædelse af en arealforpligtelse med vægten 1,0. Det vægtede, overtrådte areal udgør derfor 5 ha.

Overtrædelse 2: Ved samme kontrol konstateres, at et andet areal på 2 ha er tilført jordforbedringsmidler. Dette er en overtrædelse af en arealforpligtelse med vægten 0,5. Det vægtede, overtrådte areal udgør derfor 1 ha.

Det vægtede, overtrådte areal for de to overtrædelser tilsammen er 6 ha. Overtrædelsesprocenten er 30 pct., og overtrædelsen skal derfor ganges med en sanktionsfaktor på 0,3 (trin 3).

Overtrædelserne medfører derfor en tilskudsnedsettelse svarende til 6 ha og en sanktion svarende til 1,8 ha (0,3 x 6 ha). Det samlede tilbagebetalingskrav bliver derfor på et beløb svarende til 7,8 ha.

Hvis du vil læse om love og regler

- § 9, stk. 2 i Lov om Landdistriktsfonden
- § 14, stk. 2, i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven)
- Art. 17, 18, stk. 6 og 35 i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækninger af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.
- §§ 22 og 23 i bekendtgørelsen om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

9. Andre regler, du skal kende

I dette kapitel kan du læse, hvilke andre regler du skal være opmærksom på.

9.1 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

9.1.1 Svig med tilskudsmidler

Landbrugsstyrelsen kontrollerer ansøgninger for svig med tilskudsmidler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsættelig handling, der påvirker retten til tilskud eller omfanget af tilskud.

Landbrugsstyrelsen politianmelder forsøg på svig med tilskud. Svig med tilskudsmidler kan straffes med fængsel efter straffelovens § 289 a.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Art. 28 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\)](#)
- Art. 28 er hjemlen til ordningen. Skulle det have været en henvisning til omgåelsesklausulen? I så fald er det art. 60 i 1306/2013.

9.2 Dispensation

Hvis du i særlige tilfælde ikke kan opfylde betingelserne i tilsagnet, har du mulighed for at søge om dispensation. Ansøgning om dispensation skal være skriftlig og velbegrunder. Den sendes til Landbrugsstyrelsen, gerne på e-mail til arealtilskud@lbst.dk.

Hvis du har brug for at sende sikkert, [kan du følge denne vejledning](#).

Når du søger en dispensation, giver du Landbrugsstyrelsen mulighed for at vurdere din sag. Landbrugsstyrelsen vil herefter tage stilling til, om din ansøgning kan imødekommes og sende dig en skriftlig afgørelse. Du skal søge dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med betingelserne, f.eks. hvis du ønsker at iværksætte tiltag til forbedring af biodiversiteten, som ikke er omfattet af de undtagelser, der gælder.

Hvis der er tale om helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder, er der også mulighed for at påberåbe force majeure (se afsnit 9.3).

Dispensation gives kun i særlige tilfælde, og ansøgning skal være velbegrunder, f.eks. i forholdene på tilsagnsmarken. Som udgangspunkt gives der ikke dispensation, hvis vi har varslet, at vi kommer på kontrol. Ligeledes gives der heller ikke dispensation for overtrædelser konstateret på en kontrol. Hvis arealet godkendes i kontrol,

har det ingen konsekvens, at du har fået afslag på dispensation. Hvis der ved kontrollen konstateres overtrædelser, bliver de behandlet iht. sanktionsreglerne.

Ved en kontrol på stedet konstaterer kontrolløren de faktiske forhold på arealerne, der kontrolleres. Alle overtrædelser fremgår af kontrolresultatet – også selvom der er givet dispensation. Hvis der er givet dispensation for særlige forhold, skriver kontrolløren dette i bemærkningen til overtrædelsen. Der vil blive taget højde for dispensationen i den efterfølgende sagsbehandling.

9.3 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afdøet ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtig i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftligt besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse. Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 9 i [Bekendtgørelse nr. 1359 af 28. november 2023 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)
- [Art. 4 i Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.](#)

9.4 Ekspropriation og jordfordeling

9.4.1 Ekspropriation

Ekspropriation betyder, at offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager dine arealer. Ved ekspropriation har du ikke selv valgt at overdrage dine arealer, men det sker efter krav fra en myndighed. Når et areal bliver eksproprieret, vil der som hovedregel ikke være krav om, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud til arealet. Du skal fremsende kopi af den afgørelse om ekspropriation, som du har modtaget fra den pågældende myndighed.

Nedenstående gælder dog også forhold, dvs. hvor du har indgået en frivillig aftale med myndigheden på ekspropriationslignende vilkår, dvs. i tilfælde hvor der ellers ville være sket en egentlig ekspropriation.

Ekspropriation betragtes og behandles dog oftest som offentlige eller af myndighederne godkendte indgreb, som led i fysisk planlægning. Det kan gælde bedriften eller en del af bedriften. Her er den ingen tidsfrist for anmeldelsen. Tilsagnet bortfalder næsten altid for de pågældende arealer, men et bortfald kræver Landbrugsstyrelsens godkendelse.

Hvis du ikke har underrettet Landbrugsstyrelsen om ekspropriationen, og vi ved kontrollen konstaterer, at du ikke har overholdt alle tilsagnsbetingelserne, kan det medføre bortfald og evt. krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

9.4.2 Jordfordeling

Hvis nogle af dine tilskudsarealer fragår som følge af jordfordeling f.eks. i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt i løbet af tilsagnsperioden dvs. 2025, skal du informere os om det. Du skal indsende dokumentation for jordfordelingen, for eksempel ved at indsende kopi af den underskrevne jordfordelingsoverenskomst.

9.4.3 Hvis du vil anmelde ekspropriation som force majeure

Ekspropriation kan anmeldes som force majeure, hvis det vedrører hele eller en væsentlig del af bedriften og ikke kunne forudses på ansøgningstidspunktet. Her skal du kontakte Landbrugsstyrelsen senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det. Tilsagnet bortfalder som regel for de pågældende arealer, men kan evt. opretholdes ved midlertidige ekspropriationer. Læs mere om ekspropriationer i kapitel 9.3.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

lov nr. 96 af 31. marts 1965 om ekspropriationer under ministeriet for offentlige arbejder med senere ændringer

§ 15, stk. 2, i bekendtgørelsen

art. 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

9.5 Hvad gør jeg, hvis arealet skifter ejer?

Hvis du har tilsagn om Permanent ekstensivering til et areal, og du overdrager ejendomsretten til anden side i løbet af tilsagnsperioden, bliver tilskuddet fortsat udbetalt til dig. Du er også ansvarlig for, at alle betingelser bliver overholdt i hele tilsagnsperioden.

Efter tilsagnsperiodens udløb er det ejeren af arealet på pågældende tidspunkt, som er ansvarlig for krav og forbud i servitutten overholdes.

9.5.1 Indtræden i ansøgning om tilsagn

Hvis der er søgt tilsagn til et areal, men arealet overdrages til en anden ejer, inden tilsagnet er givet, så kan den nye ejer indgå i ansøgning om tilsagn på betingelse af, at parterne indsender en underskrevet erklæring om indtræden i ansøgning til Landbrugsstyrelsen.

[Erklæring om indtræden i ansøgning om tilskud under miljø- og økologiordninger](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

§§ 15 og 16 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

9.6 Omdannelse

Du kan i visse situationer ændre dit tilsagn til en anden type tilsagn under Landdistriktsprogrammet uden krav om tilbagebetaling af udbetalt tilskud, hvis:

- omdannelsen indebærer klare fordele for miljøet, og
- betingelserne i den nye forpligtelse er væsentligt strengere i forhold til den eksisterende forpligtelse.

Det vil fx være tilfældet, hvis du omdanner et tilsagn om Økologisk Arealtilskud til et tilsagn om Permanent ekstensivering.

Du søger omdannelse i skemaet "Permanent ekstensivering". Du skal angive i en bemærkning, at du ønsker at søge tilsagn om Permanent ekstensivering, og tilsagn om Økologisk Arealtilskud ophører uden tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

Hvis du omdanner et tilsagn om Økologisk Arealtilskud til et tilsagn om Permanent ekstensivering, så bortfalder tilsagnet om Økologisk Arealtilskud fra 31. august 2024, mens tilsagnet om Permanent ekstensivering begynder 1. januar 2025.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

§ 22 i bekendtgørelse nr. 80 af 28. januar 2015 om økologisk arealtilskud med senere ændringer.

9.7 Revisionsklausul

Du kan kun få udbetalt Permanent ekstensivering under Landdistriktsprogrammet 2014-2022 for forpligtelser, som er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Hvad du i forvejen er forpligtet til, fremgår først og fremmest af love eller bekendtgørelser. Forpligtelserne kan dog også fremgå af afgørelser truffet af en offentlig myndighed, som pålægger dig obligatoriske begrænsninger/restriktioner for dine aktiviteter på et givet areal (pålæg, påbud, forbud og tilsvarende i medfør af lovgivning).

Kommer der nye regler, eller træffer en myndighed en afgørelse, som skærper eksisterende forpligtelser eller pålægger dig nye forpligtelser, skal tilsagnene tilpasses/revideres, så der kun ydes tilskud for forpligtelser, der er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Dette fremgår af EU-reglers såkaldte revisionsklausul.

Hvis du ikke kan acceptere tilpasningen af tilsagnet, kan du lade hele dit tilsagn ophøre på grund af revisionsklausulen uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud. Du skal i så fald sende os en erklæring om anvendelse af revisionsklausul. Dit tilsagn ophører så fra begyndelsen af det pågældende tilsagnsår, uden at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Fristen for at indsende erklæringen er den samme som Fællesskemafristen. Du kan dog altid indsende erklæringen senest 8 uger efter, at den nye regel, der påvirker tilsagnet, træder i kraft. Hvis de 8 uger udløber på en helldag, en lørdag eller en søndag, så udløber fristen den første arbejdsdag, der følger herefter.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

§§ 17 og 18 i bekendtgørelse om tilskud til permanent ekstensivering (udkast)

9.8 Skat af tilskuddet

Tilskuddet er skattepligtigt, og Landbrugsstyrelsen oplyser til SKAT, hvor meget du har fået udbetalt.

Landbrugsstyrelsen kan ikke sige specifikt, om det har en betydning for vurderingen af din bedrift i skattemæssig sammenhæng, hvis større eller mindre dele af din bedrift bliver omfattet af tilsagn om permanent ekstensivering samt servitut om restriktioner i arealanvendelsen.

Du kan dog læse mere om bl.a. skat i udtagningsprojekter i et faktaark, som Landbrug & Fødevarer har udarbejdet for udtagningskonsulenterne. Det skal understreges, at Landbrugsstyrelsen ikke har været med i udarbejdelsen af faktaarket:

[Fakta om økonomi og skat i vand- og udtagningsprojekter](#)

Hvis du ønsker en afklaring af, hvad der specifikt vil gælde for netop din ejendom, kan du henvende dig til

[Skattestyrelsen](#)

9.9 Særligt om panthavere

Landbrugsstyrelsen opfordrer til, at ansøger orienterer eventuelle panthavere om engangskompensationen under Permanent ekstensivering og, hvis relevant, udarbejder en transport i denne til panthaver. En transport er, når en tilskudsmodtager overfører sit tilskud - eller dele af det - til en anden modtager. Det er muligt for panthavere at få en del af pantet indfriet med engangskompensationen udbetalt i Permanent ekstensivering via en transporterklæring. Se mere om transporterklæringer her:

[Notering af transporter \(lbst.dk\)](#).

9.10 Hvis du vil i kontakt med os

- Al kommunikation mellem dig som ejer (eller en konsulent eller andre på dine vegne) og Landbrugsstyrelsen skal som udgangspunkt foregå digitalt.
- Hvis du vil orientere os om ejerskifte eller andre forhold, skal du skrive til os på arealtilskud@lbst.dk
- Hvis du har spørgsmål, kan du ringe til Landbrugsstyrelsen på tlf. 33 95 80 00.

9.11 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\)](#)

- Databeskyttelsesloven

[Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)

- Forvaltningsloven

[Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)

- Offentlighedsloven

[Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

9.12 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er tvivl om, hvordan du klager. Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevarerklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

10. Retsgrundlag

Her kan du læse de reglerne, der er forudsætningen for Permanent ekstensivering.

10.1 EU-regler

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\)](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik mv.](#)

[Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/ 679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\)](#)

[Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.](#)

10.2 Danske regler

Bekendtgørelse nr. X af X om tilskud til permanent ekstensivering

[Bekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 om lov om Landdistriktsfonden](#)

[Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven](#)

[Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen](#)

Bilag 1. Sådan søger du tilsagn og udbetaling via ansøgning til Permanent ekstensivering

Når du søger tilskud til permanent ekstensivering, skal du benytte Landbrugsstyrelsens særlige ansøgningskema til permanent ekstensivering. Nedenfor er beskrevet processen for ansøgning om tilsagn og udbetaling.

Skemaet ligger på Landbrugsstyrelsens selvbetjeningsside [Tast selv](#). Skemaet består af tre faner:

- Ansøger,
- Markplan,
- Bemærkninger og dokumenter,

Derudover skal du indtegne dine marker i Landbrugsstyrelsens Internet markkort.

[Gå til Landbrugsstyrelsens selvbetjening, Tast selv](#)

Læs her, hvordan du opretter en ansøgning:

1. Opret skema

Log på Landbrugsstyrelsens [Tast selv](#).

- Vælg "Ansøg og indberet"

Selvbetjening

Forside Indbakke **Ansøg og indberet** Markkort Alle sager Lister Betalingsrettigheder Fuldmagter

- Vælg "Opret nyt skema"

Ansøg og indberet

Søg efter skema

Fra Til
Dag Måned År Dag Måned År
09 01 2023 08 01 2024

Søg

Opret nyt skema

- Rul ned til "Permanent ekstensivering" og tryk på "+"

- Vælg "Opret"

Permanent ekstensivering	Tilskudsordning til permanent ekstensivering af landbrugsarealer mhp. forbedring af miljø, klima og natur.	
Skematype	Produktionsår	Frist på ansøgning
Ansøgning	2025	26.04.2025

Skemaet oprettes og åbnes automatisk. Åbner det ikke, kan du finde skemaet under "Alle sager", klikke på "+" og så åbne skemaet via "Rediger skema".

2. Udfyld grundlæggende oplysninger

På første side af ansøgningskemaet skal du:

- udfylde ansøgeroplysninger og
- sætte kryds i "Jeg accepterer Erklæring"
- evt. udfylde konsulentoplysninger

ⓘ Du redigerer nu: Ansøgningskema til Permanent ekstensivering 2025, Journalnr. -----
Du har ikke tilknyttet et elektronisk markkort til dette skema.

[Maksimér skema](#) 🗄

Startside Markplan Bemærkninger og dokumenter

Velkommen til ansøgning om permanent ekstensivering

3. Udfyld markkortet i Internet Markkort

Nu skal du åbne Internet Markkort (IMK) via "Vis/Tilknyt markkort". Her skal du oprette og redigere marker, så de passer til din ansøgning. Arealer, der ikke indtegnes, får som udgangspunkt ikke tilsagn.

ANSØG OG INDBERET

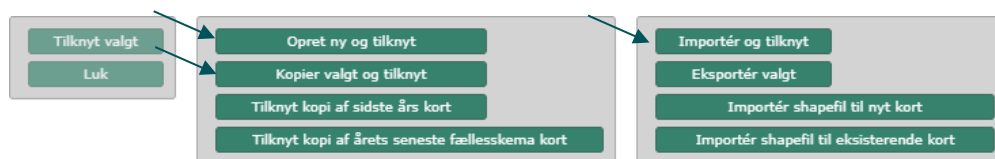
Rediger ansøgning

Vælg funktion ?

Vælg Udfør Skemakontrol

I Internet markkort skal du starte med at:

- oprette et nyt (tomt markkort) eller
- importere et markkort fra eget system eller
- tilknytte et markkort, du tidligere har arbejdet med, fx fra Fællesskema (Kopier valgt og tilknyt)

Brugerprofilen Permanent ekstensivering vil være tændt, når du går ind i Internet Markkort. Denne profil indeholder som udgangspunkt alle de lag, du skal bruge i din ansøgning. Har du brug for andre lag, kan du vælge "Default" i rullemenuen under "Korttemaer"

- Du kan læse mere om markkort og værktøjerne i Internet Markkort i "Sådan tegner du marker og får rettet markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken (Brugerguide til Internet Markkort 2024)" som ligger på hjemmesiden.
- Det mest relevante afsnit er "Afsnit 3 – Når du skal tegne dine marker i Internet Markkort", men vær opmærksom på at brugerguiden især er rettet mod grundbetaling og fællesskema.

Når du er færdig med at tegne dine marker i Internet Markkort, skal du gå tilbage i skemaet.

4. Udfyld siden Markplan

Efter du har tegnet dine marker i Internet Markkort, skal du hente dem ind i skemaet, og tage stilling til arealanvendelse. OBS: Hver gang, du ændrer i dine indtegnede marker i Internet Markkort, skal du hente markerne ind i skemaet igen.

- Vælg "Hent marker", som indhenter oplysninger om dine marker i kortet fra IMK.

Startside **Markplan** Bemærkninger og dokumenter

Ansøgning om permanent ekstensivering

På denne side angiver du de arealer, som indgår i ansøgning om tilsagn og udbetaling. Du tilknytter et markkort og indtegner markerne. Ved hjælp af knappen 'Hent marker' indlæser du markerne i skemaet.

[Læs mere om udfyldelse af siden her](#)

Markplan

Viser elementer pr side Hent marker

Mark	Markblok	Matrikelnumre	Areal fra markkort	IMK arealanvendelse i referenceperioden	Ansøgt arealanvendelse i referenceperioden
Ingen marker indlæst. Du kan tegne dine marker i det tilknyttede markkort og hente dem ind i tabellen.					

Viser 1 - 1 elementer ud af 1 Forrige Næste

- Derefter kan du vælge i arealanvendelse i kolonnen yderst til højre. Vi bruger arealanvendelsen i referenceperioden til at beregne størrelsen af dit tilskud.

Markplan

Viser elementer pr side Hent marker

Mark	Markblok	Matrikelnumre	Areal fra markkort	IMK arealanvendelse i referenceperioden	Ansøgt arealanvendelse i referenceperioden
1	527159-43	gård By, Ø. Starup 33d	3,01 ha	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs
2	527159-03	gård By, Ø. Starup 12c	21,55 ha	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs
3	527159-52	gård By, Ø. Starup 33b	0,47 ha	Permanent græs	☐ Omdrift ☒ Permanent græs
Sum			25,03 ha		

Viser 1 - 3 elementer ud af 3 Forrige Næste

- Hvis du vælger en anden arealanvendelse, end det der fremgår af kortlaget "Referencekort PE 2021-2023", vil der komme en lille advarselstrekant (i eksemplet vist ved mark 3):

Markplan

Viser elementer pr side Søg:

Mark	Markblok	Matrikelnumre	Areal fra markkort	IMK arealanvendelse i referenceperioden	Ansøgt arealanvendelse i referenceperioden
1	527159-43	gård By, Ø. Starup 33d	3,01 ha	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs
2	527159-03	gård By, Ø. Starup 12c	21,55 ha	Omdrift	☒ Omdrift ☐ Permanent græs
3	527159-52	gård By, Ø. Starup 33b	0,47 ha	Permanent græs	☒ Omdrift ☐ Permanent græs
Sum			25,03 ha		

Viser 1 - 3 elementer ud af 3

Forrige Næste

Du skal huske at skrive en bemærkning om, hvorfor den konkrete mark skal have denne arealanvendelse og vedhæfte dokumentation.

5. Udfyld evt. bemærkninger og Dokumenter

Du har mulighed for at oprette bemærkninger og vedhæfte filer på siden Bemærkninger og Dokumentation, hvis du har valgt et areal som vi har registreret som permanent græs som omdrift, ønsker en anden arealanvendelse, eller har andre bemærkninger, fx til blokerende fejl i skemakontrollen:

Tilføj bemærkning:

- Marker i **Indsæt bemærkning**
- Skriv evt. fejlkode
- Tryk **Gem bemærkning**

Tilføj bemærkning
Tilføj dokumentation

Tilføj bemærkning

På denne fane kan du tilføje bemærkninger.

Indsæt bemærkning

Vælg område Indtast fejlkode

Ansøgning

Bemærkning

Test bemærkning

Opret gerne en bemærkning per emne, da det letter sagsbehandlingen væsentligt.

- Rediger eller slet bemærkningen ved at trykke på de tre prikker ud for bemærkningen:

Område	Fejlkode	Bemærkning	Dato
Ansøgning	423...	Test bemærkning	12. august 2024

Vedhæft dokumentation:

- Vælg underfanen Tilføj dokumentation

- Tryk på Vedhæft fil

- Skriv titel

Tilføj bemærkning | Tilføj dokumentation

Tilføj dokumentation

På denne fane kan du tilføje dokumentation.

Vedhæft fil

Filnavn	Beskrivelse	Vedhæftet
description	ansoegningsskema.pdf	08/01/2024

6. Kontrol af ansøgningen

For at kunne indsende Fastholdelsesskema, skal systemet tjekke, om det er korrekt udfyldt. Der kan være blokeringer i både skemaet og i Internet Markkort, som du skal rette, inden du kan indsende.

- Tryk på "Skemakontrol" for at få systemet til at tjekke, om ansøgningen er OK.
- Tryk på "Indsend", når alle blokeringer er løst.

ANSØG OG INDBERET

Rediger ansøgning

Vælg funktion ?

Vælg Udfør **Indsend** **Skemakontrol** Vis/Tilknyt markkort

i Du redigerer nu: Ansøgningsskema til Permanent ekstensivering 2025, journalnr. -----
Du har tilknyttet markkort Test123 til dette skema.

✓ Beregning færdig

[Startside](#) [Markplan](#) [Bemærkninger og dokumenter](#)

Du modtager herefter en kvittering direkte i din indbakke i Tast selv.

Du kan efterfølgende redigere i din indsendte ansøgning, men kun frem til ansøgningsfristen. Links til andre vejledninger om Tast selv og Internet Markkort:

[Brugerguides og videoer om Tast selv](#)

Bilag 2. Hjemmehørende arter til udsåning

Landbrugsstyrelsen har bedt Aarhus Universitet om at udarbejde en liste over hjemmehørende arter til brug for udsåning på arealer med en HNV under 5. Der er ved udpegning af hjemmehørende arter bl.a. lagt vægt på, at der ikke medtages arter, der kan være dominerende på arealet eller have en betydelig kvælstoffikserende effekt.

Bilag 3: Vægtningsfaktorer til brug for sanktionering.

Her kan du se vejledende vægtningsfaktorer, der bruges til sanktion ved overtrædelse af forpligtelser under Permanent ekstensivering.

For hver forpligtelse er der fastlagt vægtningsfaktor ud fra en faglig vurdering af alvor og omfang af overtrædelserne i forhold til formålet med tilskudsordningen. Vægtningsfaktorerne er vejledende.

Vurderingen af en overtrædelse og den endelige sanktion vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde.

Der anvendes følgende vægtningsfaktorer:

- 1 % nedsættelse
- 10 % nedsættelse
- 25 % nedsættelse
- 50 % nedsættelse
- 100 % nedsættelse

En overtrædelse på arealniveau medfører kun nedsættelse i forhold til den pågældende arealstørrelse, hvor overtrædelsen er konstateret. Overtrædelse af hhv. § 12, stk. 2, nr. 11 og § 14, nr. 1 og 2 vil dog typisk medføre en nedsættelse i forhold til hele arealet med tilsagn om Permanent ekstensivering.

Bemærk, at vægtningsfaktorerne omfatter både arealer, der er omfattet af en tilskudssats på hhv. 82.500 kr./ha (tilsagnstype 84) og 35.500 kr./ha (tilsagnstype 83).

Bestemmelse	Forpligtigelse	Overtrædelse	Vægtningsfaktor
Bekendtgørelse om permanent ekstensivering			
§ 12, stk. 2, nr. 1	Arealet skal permanent henligge som ekstensivt græs- eller naturareal	Arealet henligger ikke som ekstensivt græs- eller naturareal, da arealet f.eks. anvendes som omdriftsareal	1,0
§ 12, stk. 2, nr. 2	Arealet må ikke omlægges	Areal er omlagt.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 3	Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.	Areal er gødsket.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 4	Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.	Areal er tilført jordforbedringsmidler.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 5	Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.	Arealet er tilført plantebeskyttelsesmidler.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 6	Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller energi-, lav- eller stævningsskov.	Areal er tilplantet (gælder også etablering af læhegn og vildtremiser o. lign.)	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 7 og stk. 3	Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke til frøproduktion, dyrkning af	Areal er anvendt til dyrkning af afgrøder mv. eller skovproduktion.	1,0

	energiagrøder, prydvækster, pyntegrønt eller juletræer, samt anden skovproduktion.		
§ 12, stk. 2, nr. 8	Ved græssende dyr på arealerne, skal overgræsning undgås og plantedækket opretholdes.	Bar jord som følge af overgræsning.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 9	Der må ikke tilskudsfores på arealerne. Omfatter også tilskudsfoeding af vildt. Tilskudsfoeding af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoeder.	Fodring med ensilage, kraftfoeder, korn eller foderpiller m.v. (gælder for hele marken)	0,25
		Tilskudsfoeding med halm, hø eller wrap hø. (Vægtningen gælder hele arealet i indhegningen, uanset om fodringen alene vedrører en lille del).	0,1
§ 12, stk. 2, nr. 10	Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m ² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.	Aktiviteter, der medfører erosion af areal.	0,5
§ 12, stk. 2, nr. 11	Kontrolmyndigheden skal have adgang til arealerne i forbindelse med kontrol.	Der er ikke adgang.	1,0 (på bedriftsniveau)
§ 14, nr. 1	Tilsagnshaver skal opfylde krav til information, herunder logo på erhvervsmæssig hjemmeside	Tilsagnshaver opfylder ikke krav om at informere om tilsagn om Permanent ekstensivering på erhvervsmæssig hjemmeside.	0,01 (på bedriftsniveau)
§ 14, nr. 2	Tilsagnshaver skal godkende og underskrive servitutten senest 4 uger efter, at Landbrugsstyrelsen har oprettet servitutten.	Tilsagnshaver godkender og underskriver ikke servitutten inden fristen på 4 uger.	1,0 (på bedriftsniveau)

Vejledning om Permanent ekstensivering 2024

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk